

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
Кафедра сценічного мистецтва і культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
культури і креативних індустрій

 Лідія МАКАРЕНКО
«02» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Вокал

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 026 Сценічне мистецтво

Освітня програма Акторська майстерність та продюсування

Навчально-науковий інститут культури і креативних індустрій

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри сценічного мистецтва і культури Л. П. Макаренко

Схвалено Вченою Радою Навчально-наукового інститут культури і креативних індустрій

Протокол від «02» серпня 2024 року № 1

Директор ННІККІ

Л. П. Макаренко

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри сценічного мистецтва і культури

Протокол від «02» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри СМК

В. В. Бурназова

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни
		денна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	обов'язкова
Змістові модулі – 4	Спеціальність 026 Сценічне мистецтво	Рік підготовки:
		2,3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Освітня програма Акторська майстерність та продюсування	Семестр
		3-6-й
Загальна кількість годин – 120	Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень	Лекції
		-
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти		Практичні, семінарські
		-
		Індивідуальні
		48 год.
		Самостійна робота
		72 год.
		Індивідуальне науково-дослідне завдання:
		-
		Вид підсумкового контролю: залік (семестр 5), екзамен (семестр 6).

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Основи вокального мистецтва: будова голосового апарату, дихання та термінологія.
2. Майстерність вокального виконання.
3. Вокальне мистецтво, емоційна виразність.
4. Підготовка до сцени: репетиції, технічна підтримка та створення концертного репертуару.

Мета дисципліни полягає у формуванні та розвитку вокальних навичок студентів, що є необхідними для їхньої професійної діяльності в театральному та кіномистецтві. Дисципліна спрямована на вдосконалення голосового апарату, розширення діапазону, розвиток музичного слуху, артикуляції, вокального дихання, виразності та артистизму. Особлива увага приділяється інтеграції вокальних технік у акторську гру, що дозволить студентам ефективно використовувати свій голос як інструмент для вираження емоцій та створення відповідних образів.

Результати навчання:

знати: основи вокальної техніки та фізіології голосоутворення; закони та принципи дихання, артикуляції та звукоутворення; основні стилі та жанри вокального мистецтва; вплив вокалу на акторську майстерність та виразність у виконанні; способи інтеграції вокальних прийомів у акторську гру.

вміти: виконувати вокальні вправи для розвитку голосового апарату; застосовувати правильне дихання та артикуляцію під час співу; використовувати музичну виразність у вокальному виконанні; інтерпретувати музичні твори в акторському контексті; працювати з репертуаром різних жанрів з урахуванням акторських завдань.

здатен продемонструвати: вокальні навички та техніки на сцені; виразне виконання вокальних творів з акторською інтерпретацією; вміння поєднувати вокальні прийоми з рухом та акторською дією; творчий підхід до розкриття музичного матеріалу через вокал та акторське мистецтво.

володіти навичками: техніки правильного вокального дихання; контролю над голосовими зв'язками та динамікою голосу; роботи з мікрофоном у вокальному виконанні; підготовки та адаптації репертуару для різних сценічних завдань; музичної імпровізації у поєднанні з акторською грою.

самостійно вирішувати: завдання по вдосконаленню власної вокальної техніки; підбір репертуару відповідно до сценічного образу; використання вокальних технік у процесі створення та розвитку ролі; адаптацію голосу та вокальних прийомів до різних сценічних умов та стилів гри.

Мета курсу передбачає досягнення, набуття та оволодіння таких *компетентностей*:

ЗК03 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК07 - Здатність працювати в команді.

ЗК08 - Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ФК01 - Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

ФК02 - Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

ФК03 - Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

ФК05 - Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

ФК06 - Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

ФК09 - Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

ФК10 - Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

ФК14 - Здатність аналізувати літературні джерела і твори мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

ФК15 - Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

Програмні результати навчання:

ПРН02. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН04. Знати основні закони психології творчості.

ПРН06. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.

ПРН23. Вміти працювати автономно та під керівництвом, виконувати завдання в межах визначених термінів і дедлайну.

Необхідні навчальні компоненти спільне проходження творчого конкурсу при вступі.

Види навчальних занять: індивідуальне, самостійне.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний.

Методи контролю: усний, практичний, теоретичний.

Форми підсумкового контролю: залік (семестр 5), екзамен (семестр 6).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальне опитування, екзамен, залік, концерт.

Мова навчання: українська

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 3.

Змістовий модуль 1 Основи вокального мистецтва: будова голосового апарату, дихання та термінологія.

Тема 1. Фізіологія голосоутворення. Основи вокальної техніки.

Тема 2. Правильне дихання як основа вокалу.

Тема 3. Артикуляція та дикція у вокалі.

Тема 4. Основи музичної інтерпретації для актора.

СЕМЕСТР 4

Змістовий модуль 2. Майстерність вокального виконання.

Тема 1. Інтонація та музичний слух.

Тема 2. Робота з голосовими регістрами.

Тема 3. Техніка роботи з мікрофоном.

Тема 3. Емоційна виразність у вокальному виконанні.

СЕМЕСТР 5

Змістовий модуль 3. Вокальне мистецтво, емоційна виразність.

Тема 1. Вокал та акторська пластика: поєднання голосу і руху.

Тема 2. Імпровізація у вокальному виконанні.

Тема 3. Робота над сценічним репертуаром.

Тема 4. Видатні українські співаки та їх репертуар.

СЕМЕСТР 6

Змістовий модуль 4. Підготовка до сцени: репетиції, технічна підтримка та створення концертного репертуару.

Тема 1. Українські народні пісні: стиль та вокальна традиція.

Тема 2. Сучасна українська вокальна школа.

Тема 3. Вокал у традиціях українського театру.

Тема 4. Українська вокальна поезія: виконання пісень на вірші українських поетів.

Тема 3. Вокал у традиціях українського театру	6				2	4	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Українська вокальна поезія: виконання пісень на вірші українських поетів	8				4	4						
Разом за змістовим модулем 4	30				12	18	-	-	-	-	-	-
Всього годин за дисципліною	120				48	72	-	-	-	-	-	-

5 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Індивідуальні заняття	Кількість годин
1	Фізіологія голосоутворення. Основи вокальної техніки.	2
2	Правильне дихання як основа вокалу.	6
3	Артикуляція та дикція у вокалі.	4
4	Основи музичної інтерпретації для актора.	6
5	Інтенація та музичний слух.	6
6	Робота з голосовими регістрами.	4
7	Техніка роботи з мікрофоном.	2
8	Емоційна виразність у вокальному виконанні.	6
9	Вокал та акторська пластика: поєднання голосу і руху.	4
10	Імпровізація у вокальному виконанні.	6
11	Робота над сценічним репертуаром.	6
12	Видатні українські співаки та їх репертуар.	2
13	Українські народні пісні: стиль та вокальна традиція.	6
14	Сучасна українська вокальна школа.	4
15	Вокал у традиціях українського театру	4
16	Українська вокальна поезія: виконання пісень на вірші українських поетів.	4
Всього		48

6 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до індивідуальних занять.	72
Всього		72

7 ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання – непередбачено освітньою програмою.

8 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

3-5 семестр

Поточне оцінювання та самостійна робота				МК (концерт)	Сума
T1	T2	T3	T4		
20	20	20	20	20	100

6 семестр

Поточне оцінювання та самостійна робота				МК (концерт)	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4			
20	20	20	20	10	10	100

Розподіл балів за видами робіт

3-5 семестр

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	Усього
Робота над вокальними вправами та вокалізами	5	5	5	5	20
Опанування вокального репертуару	10	10	10	10	40
Усне опитування	5	5	5	5	20
Модульний контроль (концерт)	-	-	-	20	20
Всього з дисципліни					100

6 семестр

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	Усього
Робота над вокальними вправами та вокалізами	5	5	5	5	20
Опанування вокального репертуару	10	10	10	10	40
Усне опитування	5	5	5	5	20
Модульний контроль (концерт)	-	-	-	10	10
Екзамен	10				10
Всього з дисципліни					100

Критерії оцінювання видів робіт

Робота над вокальними вправами та вокалізами. Оцінюється техніка дихання, артикуляція та дикція, інтонація та чистота звучання, контроль голосових регістрів, ритмічна точність, загальний прогрес.

Опанування вокального репертуару. Оцінюється технічна досконалість, музична інтерпретація та виразність, артикуляція та дикція, адаптація до стилю та жанру, динаміка та темпоритм, сценічна поведінка та акторська майстерність, загальний артистизм та взаємодія з публікою.

Усне опитування за темами курсу. Оцінюється рівень знань теоретичного матеріалу, логіка та послідовність відповідей, використання прикладів та ілюстрацій, глибина аналізу та критичне мислення, мовлення та артикуляція, активність та ініціатива, аналітичність мислення.

Модульний контроль (концерт): публічний виступ на концерті. оцінюється технічна підготовка, музична інтерпретація, сценічна поведінка та артистизм, адаптація до концертної ситуації та взаємодія з акомпанементом.

Критерії оцінювання екзамену. Екзамен відбувається у формі усного опитування на знання змісту дисципліни. Загальна кількість усних питань – 20. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,5 бали. Максимальна оцінка складає 10 балів

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)

Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

9 ПОЛІТИКА КУРСУ

Регулярна присутність на заняттях є обов'язковою умовою для успішного засвоєння матеріалу. Пропуски без поважної причини можуть призвести до зниження підсумкової оцінки.

Студент повинен приходити на заняття підготовленими, з вивченими теоретичними матеріалами та виконаними завданнями. Робота вдома, включаючи вокальні вправи та підготовку репертуару, є важливою частиною курсу.

Значна частина курсу передбачає самостійну роботу, включаючи відпрацювання вокальних технік, підготовку музичних творів та вдосконалення сценічного образу. Самостійне виконання завдань сприятиме глибшому розумінню матеріалу та розвитку вокальних навичок.

Від студента очікується дотримання етичних норм у спілкуванні з викладачем та колегами.

Плагіат та будь-які форми академічної недоброчесності, зокрема використання чужих вокальних записів або ідей без зазначення авторства, не допускаються. Порушення цієї політики може призвести до академічних санкцій.

Під час занять дозволяється використовувати технічні засоби (диктофони, телефони тощо) для запису власних виконань або рекомендацій викладача, якщо це не заважає процесу навчання.

Записи з публічних концертів можуть бути оприлюднені на сайті ЗВО та на сторінках офіційних соціальних мережах закладу (кафедри).

Для якісного проведення занять з вокалу, розвитку музичного слуху та співочої техніки для розспівок використовується живий акомпанемент (фортепіано).

10 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Вокал»
2. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Вокал»
3. Силабус дисципліни «Вокал»

11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Єрошенко, О. В. (уклад.). Основи вокального виконавства (Вокал). М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т сценічного мистецтва, Каф. майстерності актора. Харків: ХДАК, 2023. 48 с.
2. Калабська, В. С. (уклад.). Оркестровий клас: навч.-метод. посіб. для вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації. Ч. 1. Умань: Візаві, 2021. 250 с.
3. Макаренко Л.П. Українська музика у світовому контексті. Публікація в збірнику наукових праць «ΛΟΓΟΣ» з матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції

«SCIENTIFIC PRACTICE: MODERN AND CLASSICAL RESEARCH METHODS»
(22.12.2023; м. Бостон, США),
<https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/issue/view/18>

4. Розуменко, К., & Ключева, С. Впровадження та застосування інноваційних методів викладання на уроках естрадного вокалу. // Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса, 18–19 жовтня 2024 р.). – Т. 1. – Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. – С. 306–311.
5. Фоломєєва Н.А. Основи співу: навчально-методичний посібник. Суми, 2023. 222с.<https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/49370c0c-f720-4371-92a9-1d1aa82a03e9/content>
6. Шафарчук, Т. Г. Формування навичок співу bel canto здобувачів мистецької освіти у процесі вокальної підготовки. // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (214), 361–366. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-214-361-366>

Додаткова

7. Агейкіна-Старченко, Т. В. Професійна компетентність вчителів мистецьких дисциплін: навчально-методичний посібник. Т. В. Агейкіна-Старченко; заг. ред. В. І. Ковальчука. Вінниця: «Ніланд ЛТД», 2010. 160 с.
8. Бавика, Т. В. Практичні рекомендації по формуванню співацького дихання. Луганськ, 2014. 24 с.
9. Бень, Г. Л. Особливості методики викладання вокалу у майбутніх акторів драматичного театру і кіно. Методичні рекомендації. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2009. 36 с.
10. Бень, Г. Л. Робота над формуванням голосу співака-актора у класі професора Остапа Дарчука. Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. Вип. 24. Вокальне мистецтво: Історія та сучасність. Львів: Сполом, 2010. С. 182–190.
11. Дорошенко, В. О. Сольний спів як засіб виховання студента-актора: навчально-методичний посібник. Харків: Колегіум, 2010. 152 с.
12. Кушко, Я. С. Методика навчання співу: посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2010. 288 с.
13. Микиша, М. В. Практичні основи вокального мистецтва. К.: Музична Україна, 1971. С. 8–15.
14. Овчаренко, Н. Основи вокальної методики: науково-методичний посібник. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2006. 116 с.

12 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. 4 вправи для РОЗІГРІВУ ГОЛОСУ. Уроки вокалу <https://www.youtube.com/watch?v=-QA7yc8of8o>
2. Вокальний прийом ТВЕНГ/TWANG. Особливості і вправи. <https://www.youtube.com/watch?v=9NfgRd-fxw4>
3. 8 вправ для РОЗІГРІВУ ГОЛОСУ без інструменту. Для початківців і профі. https://www.youtube.com/watch?v=Bnc2_BkX-xM

ПОГОДЖЕНО:

Протокол засідання кафедри від «02» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри СМК

В. В. Бурназова

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО:

Протокол засідання кафедри від «_____» _____ 20 __р. № _____

Завідувач кафедри _____

Протокол засідання кафедри від «_____» _____ 20 __р. № _____

Завідувач кафедри _____

Протокол засідання кафедри від «_____» _____ 20 __р. № _____

Завідувач кафедри _____